

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Erasmus+

АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ

03680, м. Київ, Кільцева дорога, 3 а

Проект Модуль Жана Моне

«Фінансовий сектор Європейського союзу як рушій сталого розвитку:
європейська інтеграція, реформи, перспективи мережевої економіки»
грантової програми ЄС «ЕРАЗМУС+»
(номер проекту 575275-EPP-1-2016-1-UA-EPPJMO-MODULE)

ФІНАНСОВИЙ СЕКТОР ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД, СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ДЛЯ УКРАЇНИ

*Збірник матеріалів
міжнародної науково-практичної конференції*

Київ

6 червня 2019 р.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Семигіна Т.В. (Україна) - доктор політичних наук, доцент, проректор з наукової роботи Академії праці, соціальних відносин і туризму.

Буяшенко В.В. (Україна) - доктор філософських наук, професор, ректор Академії праці, соціальних відносин і туризму.

Гуляєва Л.П. (Україна) - модуль-лідер, керівник проекту «Фінансовий сектор Європейського союзу як рушій сталого розвитку: європейська інтеграція, реформи, перспективи мережевої економіки», кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів Академії праці, соціальних відносин і туризму.

Ткаченко Я.С. (Україна) - кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів Академії праці, соціальних відносин і туризму.

Чорнодід І.С. (Україна) - доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри економіки підприємства та менеджменту Академії праці, соціальних відносин і туризму.

Шемет Т.С. (Україна) - кандидат економічних наук, доцент, запрошений лектор Академії праці, соціальних відносин і туризму.

Ковтонюк К.В. (Україна) - кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана».

Козловський Є. (Великобританія) - PhD з економіки, професор, професор кафедри міжнародного економічного розвитку та менеджменту SMC університету (Швейцарія), Член Британської ради вищої освіти, засновник Міжнародної консультативної групи «Exclusivica Ltd», директор Лондонського Центру Європейської стратегії.

Буркхардт Т. (Німеччина) - PhD з економіки, професор, завідувач кафедри фінансів Університету Кобленц-Ландау.

Марзано Дж. (Італія) - PhD з економіки, професор, завідувач лабораторією педагогічних технологій в Резекненському Університеті прикладних наук (Латвія), Президент приватного науково-дослідного інституту «Екоінститут-дель-Фріулі-Венеція-Джулія (Італія).

*Редколегія може не поділяти погляди, викладені у збірнику.
Автори тез доповідей несуть відповідальність за їхній зміст.*

Фінансовий сектор Європейського союзу та сталий розвиток: європейський досвід, стратегічні орієнтири для України: Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 6 червня 2019 р.) [За ред. Л.Гуляєвої, Т.Семигіної]. Київ: АПСВТ, 2019. 124 с.

ISBN 978-966-614-093-0

У збірнику подано матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Фінансовий сектор Європейського союзу та сталий розвиток: європейський досвід, стратегічні орієнтири для України», яка відбулась в Академії праці, соціальних відносин і туризму 6 червня 2019 року.

Для науковців, викладачів, дослідників, представників органів влади, професійних груп, громадянського суспільства, бізнесу, чії дослідження чи інтереси зосереджені на взаємозв'язку між фінансовим сектором та сталим розвитком.

ЗМІСТ

ГУЛЯЄВА Людмила ФІНАНСОВИЙ СЕКТОР ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК: НА ШЛЯХУ ВІД ТЕОРЕТИЧНИХ КОНЦЕПЦІЙ ДО РЕАЛЬНИХ ДІЙ	7
АЛЬОШИНА Ірина КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	9
АРТЕМЕНКО Ліна ІНВЕСТУВАННЯ В ІТ СФЕРУ УКРАЇНИ	12
АРТЮХІНА Марина, ПИЛИПЕНКО Олена ЗАСТОСУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ХОЛІСТИЧНОГО МАРКЕТИНГУ В СИСТЕМІ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	14
АСТАПЕНКО Катерина, ОСАДЧУК Світлана ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ АВТОМАТИЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО, ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ	16
БЕРЕЖНА Леся ЦИФРОВІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ: ОСНОВНІ АСПЕКТИ, РИЗИКИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД	18
БЄЛОУС Наталя СИСТЕМА ОЦІНКИ ФАКТОРІВ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ	20
БОЧКАРЬОВА Тетяна, ПЛАСТУН Олексій АНАЛІЗ МЕТОДІВ ПЕРЕВІРКИ ЧАСОВИХ РЯДІВ НА СТАЦІОНАРНІСТЬ ПРИ ПОБУДОВІ МОДЕЛІ ОЦІНКИ СТАНУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ	23
БРАГІНЕЦЬ Яна ПРОБЛЕМИ КОНТРОЛЮ ТА НАГЛЯДУ ЗА ЯКІСТЮ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ ...25	25
ВІНСЬКА Оксана, ТОКАР Володимир ЗРОСТАННЯ УЧАСТІ ЖІНОК У КЕРІВНИЦТВІ ФІНАНСОВИХ ІНСТИТУЦІЙ ЄС	27
ГАВРИЛЮК Алла СОЦІАЛЬНІ ОСНОВИ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ТА ГРОМАДСЬКОГО ПАРТНЕРСТВА В СФЕРІ ТУРИЗМУ: ЛЬВІВСЬКИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ	29
GOLOVKO Liudmyla LEGAL REGULATION OF ENVIRONMENTAL RESPONSIBILITY IN THE EU	31
ГОНЧАРЕНКО Оксана РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: ПЕРСПЕКТИВИ І РЕАЛІЇ	33

ГРИЩУК Надія КРЕДИТУВАННЯ З ДЕРЖАВНОЮ ПІДТРИМКОЮ ЯК ЕЛЕМЕНТ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	35
ГУЛЯЄВА Людмила МОДУЛЬ ЖАНА МОНЕ «ФІНАНСОВИЙ СЕКТОР ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЯК РУШІЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ...»: ЗВІТ ПРО РЕАЛІЗАЦІЮ ПРОЕКТУ.....	38
ДИБА Михайло, ГЕРНЕГО Юлія ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ФІНАНСУВАННЯ В НІМЕЧЧИНІ.....	43
DUBINEVYCH Sergey, HULIAIEVA Liudmyla THE ROLE OF INNOVATIVE BUSINESS TO ACHIEVE THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS: EXPERIENCE OF "KATALITPRYLAD" COMPANY.....	46
ДЯЧЕНКО Анна, ТАРАСЕНКО Світлана ПРАКТИКИ ФІНАНСУВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В РІЗНИХ ТИПАХ РИНКОВИХ СТРУКТУР.....	48
ZHMAI Aleksandr, MAMUNENKO Marina THE ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF CRYPTOCURRENCIES IN THE CONDITIONS OF MODERN MARKET ECONOMY.....	50
ЖУК Оксана СОЦІАЛЬНА КОРПОРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У МАРКЕТИНГОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ.....	52
ЗАЧОСОВА Наталія ШЛЯХИ ПЕРЕОРІЄНТАЦІЇ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ ТА ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ.....	53
КОБУШКО Ігор, ТЮТЮНИК Інна, КОБУШКО Яна ОСОБЛИВОСТІ ВИВЕДЕННЯ КАПІТАЛУ З ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ КРАЇНИ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ	56
КОВАЛЬЧУК Юлія РОЛЬ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАЛОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	58
КОРЧИНСЬКА Олена, ГОЛУБЄВ Андрій ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ ЯК ОСНОВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ.....	60
КРАВЧУК Ганна, ДОНІЙ Наталія ФІЛОСОФІЯ BLOCKCHAIN У СТРАХОВІЙ СФЕРІ.....	62
KREMEN Viktoria, SEMENOG Andrii EVALUATING THE RELATIONSHIP BETWEEN FINANCIAL STABILITY AND DEVELOPMENT....	64

КРЕДИТУВАННЯ З ДЕРЖАВНОЮ ПІДТРИМКОЮ ЯК ЕЛЕМЕНТ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Надія Гришук

*асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Вінницький національний аграрний університет*

Значну роль у забезпеченні конкурентоспроможності аграрних підприємств відіграє держава, через реалізацію програм фінансової підтримки товаровиробників. Серед програм підтримки сільського господарства особливе місце займає здешевлення кредитів, що здійснюється з метою залучення в аграрний сектор кредитів та створення реальних умов для їх здешевлення. Відповідно до Порядку № 300 [1], у державному бюджеті передбачена програма КПКВК 2801030 “Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів”, кошти якої спрямовуються на часткову компенсацію відсоткової ставки за залученими у національній валюті банківськими кредитами. Компенсації підлягають відсоткові ставки за короткостроковими кредитами, залученими для покриття виробничих витрат та середньостроковими кредитами, залученими для придбання основних засобів сільськогосподарського виробництва, здійснення витрат, пов’язаних з будівництвом і реконструкцією виробничих об’єктів сільськогосподарського призначення.

За інформацією Мінагрополітики [2], кредитування у 2015 році становило 300 млн грн. Спрямовані у регіони бюджетні кошти дозволили здешевити кредити загальним обсягом 7,8 млрд. грн., в тому числі: 3,2 млрд. грн. – кредити, залучені у 2014 році та 4,6 млрд. грн. – кредити, залучені у 2015 році. Загальна кількість підприємств, які скористалися у 2015 році програмою склала 630 підприємств. У 2017 році обсяг фінансування не змінився, як і кількість підприємств, що одержали підтримку. Здешевлено кредити обсягом 12,2 млрд грн, в т.ч. 5,6 млрд грн – кредити залучені у 2015-2016 роках та 6,6 млрд грн – у 2017 році. Із загального обсягу кредитів (12,2 млрд грн): 307,6 млн грн (2,5%) – залучено підприємствами, які мають чистий дохід (виручку) від реалізації до 10 млн грн; понад 3,1 млрд грн (25,8%) - залучено підприємствами, які провадять діяльність з вирощування та розведення ВРХ молочних порід, інших ВРХ; 8,7 млрд грн (71,7%) – залучено іншими підприємствами]. У 2018 р. на програму виділено 266 млн грн, якими скористалися 719 господарств, з них: 546 підприємств, які залучили короткострокові кредити та 265 підприємств, які залучили середньострокові кредити (92 підприємства, залучили як коротко-, так і середньострокові кредити). Спрямовані бюджетні кошти дозволили здешевити кредити загальним обсягом понад 9,1 млрд грн, в тому числі: близько 8,0 млрд грн – короткострокових кредитів та понад 1,1 млрд грн – середньострокових кредитів. Найбільші обсяги кредитів залучено підприємствами-позичальниками Харківської (1,2 млрд грн.), Київської (1,1 млрд грн), Черкаської (848,4 млн грн), Хмельницької (678,3 млн грн.) та Тернопільської (673,4 млн грн) областей.

За даними Вінницької обласної державної адміністрації [4], банки, які брали участь у даній програмі, мали такі обсяги кредитування та відсоткові ставки, що представлені в табл. 1.

Також в Україні є програма для фермерів за Постановою №106 [3], згідно якої здешевлення кредитів здійснюється шляхом надання часткової компенсації відсоткової ставки за залученими у національній валюті кредитами, наданими державним банком. Компенсація надається одержувачам за нараховані і сплачені у поточному році відсотки за користування кредитами у розмірі 1,5 облікової ставки Національного банку, що діє на дату нарахування відсотків, але не вище розміру, передбаченого кредитним договором, зменшеним на 1 відсотковий пункт. Компенсації підлягають відсоткові ставки за кредитом: залученим до одного року, обсяг якого не перевищує 500 тис. грн, для покриття виробничих витрат; залученим до трьох років, обсяг якого не перевищує 9 млн грн, для придбання основних засобів сільськогосподарського виробництва, здійснення витрат, пов’язаних з будівництвом і реконструкцією виробничих об’єктів сільськогосподарського призначення.

Таблиця 1

Кредитування підприємств Вінницької області в рамках програми “Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів” у 2018 році

<i>Банки</i>	<i>К-ть підприємств</i>	<i>Сума кредиту, тис. грн</i>	<i>Відсоткова ставка</i>
ПАТ "РайффайзенБанкАваль"	23	167053	12,5-20,5
ПАТ "Кредобанк"	4	10990	14,95-17
ПАТ "Мегабанк"	6	8449,55	16,9-25
ПАТ "АгропросперісБанк"	6	13350	19-20
АТ "Укрексімбанк"	1	2000	18,5
ПАТ "КредіАгрікольБанк"	2	8670,5	14,35
АТ "ПроКредитБанк"	4	33920	12,75
АТ "Ощадбанк"	3	15211	-
ПАТ "ПУМБ"	1	2600	18,62
АТ "МІБ"	1	8,300	-
Всього:	51	270544,1	-

Джерело: [4].

Щодо підтримки розвитку фермерських господарств та кооперативів у світлі Концепції розвитку фермерських господарств на 2018-2020 роки, за даними Вінницької обласної державної адміністрації [4] у області діє Програма розвитку особистих селянських, фермерських господарств (Постанова від 11.02.2016 р. №40) [4], за 2014-2016 рр. з обласного бюджету виділено та освоєно 4,96 млн грн, які отримали 24 фермерських та 7 особистих селянських господарств, 5 сільськогосподарських кооперативів. Відповідно заходів регіональної Програми розвитку особистих селянських, фермерських господарств, кооперативного руху на селі та дорадництва на 2016-2020 роки надано пільгове кредитування 9 суб'єктам господарювання, з них 2 фермерським господарствам та 7 фізичним особам-підприємцям в сумі 1,35 млн. грн. для розвитку аграрного виробництва. Також, протягом 2017 року на розгляд комісії подано 541 пакет документів для отримання часткового відшкодування вартості закуплених доїльних установок. Загалом сума відшкодування становить 1863,8 тис. грн. У 2017 році 295 фізичних осіб отримали часткове відшкодування витрат за установку індивідуального доїння або холодильну установку, сума якого складає 996,3 тис. грн. Функціонування та розвиток сільськогосподарських підприємств та здійснення сільськогосподарського виробництва уможливорюється функціонуванням дієвої системи банківського кредитування та достатнім забезпеченням з боку держави.

Як узагальнено дослідниками Алескеровою Ю.В., Радченко О.Д., Тодосійчук В. Л., загальний обсяг залучених кредитів за період з 2000 по 2017 рік зріс у 28,6 рази, а пільгових – у 15,8 рази. Середня пільгова ставка з 12,6 % у 2000 р. знизилась до 9% у 2017 р., тоді як загальна ставка – з 56% до 16,6% за цей ж самий період. При цьому щорічний приріст кредитування становив 3,6 млрд грн [5, с.86].

Проте нинішня ситуація на ринку кредитування та інвестування сприяє розвитку компаній в сфері альтернативних фінансів. Коливання курсу гривні та інфляція уповільнюють економічне зростання, тим самим гальмуючи класичне банківське кредитування, а відтак і можливості розширення пільгового кредитування. Зокрема, з 2014 року зростає кількість необслуговуваних позик на балансах банків, досягнувши 57% в 2017 році. Більш того, банківські установи неохоче позичають кошти навіть відносно надійним позичальникам.

У цих умовах держава може використати і інші заходи стимулювання та підтримки конкурентного середовища товаровиробників. Так, новим інструментом фінансового забезпечення може слугувати сегмент P2P (person-to-person), який забезпечує швидкість оформлення угоди та отримання коштів, а також те, що кредити видаються без застави, а лише на підставі інформації, наданої про себе на платформі [6]. Враховуючи фактичну відсутність посередників, відсотки по кредитах є відносно низькими, а прибуток кредиторів – досить високим. Позитивною особливістю є відсутність посередників, що має позитивний вплив на відсотковий пункт та прибуток кредиторів, а також і факт того, що мінімальна сума кредиту не є обмеженою, отримання кредитних коштів є доступним у будь-який час доби.

На наше переконання, головною перевагою такого механізму є по максимуму використання зростання технологій (в тому числі Інтернет) для мінімізації витрат і забезпечення прозорості. Для активізації процесу кредитування сільськогосподарських підприємств саме спрощення процедури одержання банківського кредиту; застосування нових форм гарантування банківського кредитування, отримує більш лояльні умови, так як заставу виступає своєрідним гарантом того, що кредит буде оплачений.

Вважаємо, що в умовах сьогодення використання зарубіжного досвіду, впроваджуючи P2P кредитування в сільськогосподарських підприємствах відкриє нові можливості фінансового забезпечення. Зважаючи на тимчасову стагнацію ринку кредитних інструментів розвитку реальної економіки та низьку довіру до банківської системи, беручи до уваги світові тенденції, стверджуємо, що P2P - кредитування в українських реаліях прогресивний інструмент фінансового забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств.

Список використаних джерел

1. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 300.
2. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства. URL: <http://dotacii.minagro.gov.ua/ua/deshevi-krediti>
3. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки розвитку фермерських господарств. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 р. № 106.
4. Офіційний сайт Вінницької обласної державної адміністрації. URL: <http://www.vin.gov.ua/>
5. Алескерова Ю. В., Радченко О. Д., Тодосійчук В. Л. Кредитні аспекти державної підтримки розвитку аграрного сектору України. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2018. № 11 (39). С. 84-94.
6. P2P и P2B кредитование активно замещает классические банковские кредиты и депозиты. URL: <http://ru.tsn.ua/groshi/p2p-i-r2v-kreditovanie-aktivno-zameshaet-klassicheskie-bankovskie-kredity-i-depozity-590062.html>.

Академія праці, соціальних відносин і туризму

Наукове електронне видання

Підписано до друку 6 червня 2019 р.

**ФІНАНСОВИЙ СЕКТОР ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА
СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД,
СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ДЛЯ УКРАЇНИ**

**Збірник матеріалів
міжнародної науково-практичної конференції**

Видавництво «Академія праці, соціальних відносин і туризму»

Свідоцтво КВ № 21787-11687ПР від 21.12.2015 р.,
м. Київ, Кільцева дорога, 3-А, Київ-187, МСП, 03187,
Україна, тел./факс (044) 526-15-45; e-mail: edit@socosvita.kiev.ua